

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fiecare publicare.

Gimnasiile de stat în Ungaria.

Este cunoscut că gimnasiile pregătesc tinerimea pentru studiile superioare, pentru facultățile din care se compun universitățile și academiile. Și unele și alte din aceste din urmă au destinațiunea de a pregăti pre tineri pentru una sau altă carieră, prin care tinerii deveniți bărbați, se devin folositori societății omenesci, în care trăesc.

Și pregătirea pentru studiile superioare și în fine chiar și aceste, dacă au se folosească trebuie să se conformeze trebuințelor societății. Altfel și truda materială și cea intelectuală este zadarnică.

Mai că ne ar veni se șicem, că pela 1867 și 1868 se mai aflau bărbați maghiari în Ungaria, cari încă necopleșiți de tot de langoarea șovinismului maghiarisator, mai aveau aceea măsură de claritate în vederi, încât reflectau la trebuințele tuturor popoarelor ce locuesc în Ungaria. Bine se fim înțelegi, reflectau cel puțin, la o parte din trebuințele, a căror satisfacere sînt popoarele în drept a o pretinde.

Articolul de lege XLIV din 1868 în § 17 dispunea, că din punctul de vedere al succesului în „strucțiunei publice... al culturii comune, și buneistării „comune fiind aceasta și ținta supremă a statului, acesta „e deobligat a purta grije la instituttele de învățământ „a le statului, cât numai se poate, ca cetățenii ori „cărei naționalități, ce trăesc în massă mai mare „la oaltă, să se poată perfecționa în limba lor maternă în ținutul locuit de ei până unde se începe „cultivarea mai înaltă academică“.

Las că n'are rațiune suprimarea unei limbi nici când e vorba de studii mai înalte, căci dacă un popor trebuie să se cultiveze, să se civilizeze, aceasta trebuie să o poată face pe deplin. Legislațiunea țerei trebuie, așa dară, să l' spriginească până în sfârșit. Însași legislațiunea n'a fost cu considerațiunea întreagă când a legiferat cum a legiferat.

Dar apoi, mai ales când avem se alegem între limbi cum sînt acele, care acum se luptă pentru ași asigura o pozițiune oare care între limbile națiunilor, nu se cere multă bătaie de cap spre a ajunge la concludiunea, că ar fi absurd a și ignora cineva limba în favorul unei, care nu oferă nici un avantaj, afară doar că e mai grea, mai aspră și mai străină de celelalte limbi europene, cari mai dispun și de o bogăție literară. Când e să alegem d. e. între maghiara și româna, nu înțelegem pentru ce ar fi cea dintâiu de preferat celei din urmă, mai vîrtos ne fiind nici isvor de bogăție în științe, nici o limbă care să impună,

cel puțin, prin aceea că ar fi respândită măcar cât cea română.

Limba română este cu mult mai răspândită decât cea maghiară. Ease vorbesce de vreo 12—13 milioane de români. Ea, făcînd abstracțiune dela România, în Transilvania, în Bănat și în partea nord ostică a Ungariei, cu puține escepțiuni (cu deosebire în secuime), este limba comună a poporului fără deosebire de naționalitate. Ungurul și sasul, dacă vor să se înțelegă, trebuie se vorbească românește. Limba maghiară, afară de oficiile în care funcționează funcționarii statului, este împrăsciată în vre o câteva insule, fără de a ave undeva un teritor, care se se poată considera de un continent întreg al său. Lucrul principal însă este, că limba aceasta eterogenă de limbile europene nu se va pute ridica nici odată la nivelul unei culturi, ca se devină o necesitate generală, cum era, bună oară, limba elenă în antichitate, cea latină în evul mediu și cea franceză, engleză, germană, italiană în timpul present.

Lipsesce dară rațiunea de a se ridica limba maghiară preste limbile din Ungaria și cu deosebire preste cea română, preste limba populațiunei a doua după număr din Ungaria și care mai este limba de stat în România și se vorbesce în Basarabia și în peninsula balcanică. Ear' dacă, cea maghiară se impune cu forța se pecătuesce și mai mult contra progresului în civilizațiune și în știință.

Deci maghiarii, dacă aveau cât de puțină agerime de spirit politic, ei nu loveau în față naționalitățile conlocuitoare, și în special pe români, nici cât le lovesce în articolul de lege citat, ci lăsau desvoltarea fiecărui liberă și se mulțameau cu escitarea unei iubiri de patrie, care se nu indigneze pe suflet de om din țeara întreagă, ci se l' însuflețească pe toți de câte ori se pronunță cuvîntul Ungaria, cum se însuflețesc italianii, francezii și nemții din Elveția, de câte ori se pronunță cuvîntul: Elveția.

Ei bine, în sumeția lor nepolitică, maghiarii n'au știut ține compt de unicul ciment al statului unguresc. Au simțit care este, dar l'au desprețuit, la început pe jumătate, dândui prin lege pozitivă însemnătatea numai în scoalele elementare și secundare.

Norocul de care maghiarii s'au făcut părtași în era cea nouă, i a făcut să și desprețuescă și ignoreze cu totul în fine, chiar și legea, care tot mai ave oare care materie de cohesiune, și care lege era critică de ei înșiși.

Laturea resăriteană a Ungariei, poarta monarchiei în partea aceasta, este locuită de 3 milioane

de români. Printre massa aceasta de români locuesc împrăsciați numai 8—900 mii de maghiari, nemți, serbi, bulgari, armeni, evrei și țigani.

O populațiune așa considerabilă dar, precum e a românilor, oare nu merita ca statul, nu maghiarii, se-o spriginească, conform articolului de lege XLIV, pentru „a se perfecționa în limba maternă, în ținutul locuit de densa“, cel puțin, până unde se începe cultivarea mai înaltă academică“? Statul șicem, nu maghiarii, statul la care contribuesc și românii în măsură considerabilă, cu bani și cu sânge, ba relativ mai mult decât maghiarii, de oare ce dintre români nu remâne nimenea în restanță cu plățirea a colosalelor sume de imositate, nu se sustrage nimenea dela serviciul în oaste și când vine treaba la adecă, regimentele noastre nici odată n'au desertat, nici nu s'au dat de bună voie în mâinile inamicului.

Statul nu numai n'a făcut ceea ce au satorit prin lege de maghiarii creată, ci fiind că a fost și este sub influența esclusivă a maghiarilor, în teritoriul cel larg, care este poartă Ungariei, nu au aflat cu cale a ridica măcar o scoală secundară pentru români, ca după cum dice legea, „să se poată și ei perfecționa în limba lor maternă în ținuturile locuite de ei până se începe cultivarea mai înaltă academică“.

Din contră guvernul statului se amestecă în instrucțiunea elementară, zădărnindu-o prin transformarea scoalelor populare în instituttele de filologie maghiară; guvernul ridică scoale secundare cu limba de instrucțiune maghiară în sinul populațiunilor române, ignorând promovarea culturii și avînd în vedere numai maghiarisarea.

Nu ne întindem la toate ținuturile locuite de majorități prevalente române, ci ne marginim la ținutul, a cărui centru firesc este Sibiu. (Va urma.)

Revista politică.

Sibiu, în 19 August.

Guvernul unguresc se află într'o pozițiune critică, așa cum n'a fost nici un guvern unguresc dela dualism încoace. În Ungaria este antisemitismul, care causează cele mai mari perplexități. În zadar s'a introdus statariul în comitatul Zala, în zadar Glavina, comitele suprem de acolo; s'a investit cu puteri extraordinare, ca comisariu al guvernului. Antisemitismul în loc de a înceta sau în loc de a se mărgini cel puțin, ia dimensiuni mai mari. Deja din cele trei comitate din apropierea Austriei și Croației, focul a sărit preste capitală în comitatul Neo-

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)

(Urmare).

— Aid, îi șise dl Goefle, lovindu-l cu cotul, să reîntrăm în odaia noastră. Ce facem aici. Este între act.

Teatrul se retrase dară în salon, ușile fură închise, și îndată începînd a pregăti decorațiunea actualui următor, Cristian întrebă pe dl Goefle dacă n'a observat ceva.

— La dracu! șise avocatul eșit din fire, eu am făcut ceva frumos! Ce șici Dta la asta?

— Dta? Dta ai fost escelent domnule Goefle!

— Eu am fost prost, eu am fost nebun! Dară înțelegi dta cum un asemenea accident se întîmplă unui om dedat a spune în public lucrurile cele mai delicate în faptele cele mai incurcate?

— Dară în numele Domnului ce accident, domnule Goefle?

— Cum? esti surd? n'ai așit că am făcut trei greșeli grozave?

— A! eu am făcut poate o sută, și aceasta mi se întîmplă în toate zilele și s'a observat?

— Da cum se nu! Dta crești, că nu s'a observat? Eu mă prinđ, că baronul a eșit înainte de ce s'a sfărșit?

— El a eșit în adevăr. Are el urechi așa delicate, pentru ca o relație amoroasă sau o vorbă caprițioasă...?

— O! o mie de draci! Asta-i vorba! Mai bine să-mi fi tăiat limba decât să șic ceeaa ce am șis! Imaginează-ți că precând dta te-ai plecat pentru a face să treacă luntrea sub stânci, eu făcînd să vorbescă sbirii, am șis de trei ori baronul în loc să șic don Sancho! Da am șiso de trei ori! Întâia dată fără a băga în samă, a doua oară băgându-o în samă și voinđ a me coriga, a treia oară... o! a treia oară! Lucru ne mai pomenit, Cristiane să șici tocmai o vorbă, care nu vrei să o șici! Este ca o fatalitate, și eată-mă gata a crede, cu țeranii nostri, că spiritele cele rele se amestecă în afacerile noastre.

— Lucru foarte ciudat, în adevăr, șise Cristian, dară nu este nimenea, căruia nu i s'ar fi întîmplat așa ceva. De ce drac te chinuști așa, domnule Goefle? Baronul nu te poate bănuși că ai făcut-o în adins! Și apoi numai el este baronul pe lumea asta? Nu sînt în momentul acesta poate șice baroni în publicul nostru? Să ne gândim la actual al doilea, domnule Goefle; timpnl trece, și dintr'un moment la altul, ni se poate șice să începem.

— De nu cumva vor veni să ne șică se re-mănem aici... Așci că bate la ușe.

— Este eară stolnicul. Întră sub cadru, domnule Goefle; eu îmi pun masca și deschid. Am să aud ce se întîmplă.

Dl Goefle ascuns și Cristian mascat, ușa se deschise și dl Iohan întră.

— Ce e? îi șise Cristian, grabnic a afa ceva. Să continuăm?

— Pentru ce nu, domnule Waldo? șise stolnicul.

— Mi s'a părut că dl baron este indispus.

— O! dlui i se întîmplă foarte adeseori de suferi dacă rămâne ședînd; dară aceasta nu face nimic. Dlui tocmai mi a trimis ordinul, că dta ai se reapari, fi va dlui aci sau nu. Dlui șice că dta ai se desfătezi societatea... Dară ce idee ciudată ai avut, domnule Cristian, a representa vechiul nostru Stollborg pe teatrul dtale?

— Am cređut că i va plăcea domnului baron, respunse, Cristian cu efront, nu este așa?

— Dl baron este încântat de ideea dtale și el n'a încetat a repeta: „Este foarte frumos! Crești că vești vechiul pavilion!“

— Îmi pare bine! șise Cristian. Dar așa vom continua. Salutare domnule stolnic! — Aid, domnule Goefle, curagiu! continuă Cristian îndată ce eșise Iohan. Vești că toate merg bine, și noi n'am făcut toată ziua altceva, ci am visat. Eu mă prinđ,

gradului. În toate părțile acestea trebuie să se în-trevină putere armată pentru ca să se suprimă dis-ordinea și turburarea și să se restaureze ordinea și liniștea. Cât de puțin succede brațului înarmat de a ajunge scopul pentru care se pune în mișcare, dovedesc telegramele, care vin, când dela Egerszeg, când dela Canija mare, când dela Kaposvár și în fine dela Balassa-Gyarmat. Mișcările aceste împedează în multe locuri trupele de a participa la exercițiile cele mari din anul acesta.

Cea mai mare perplexitate însă pentru guvernul unguresc este mișcarea de dimensiuni tot mai mari din Croația. În noaptea dela 29 spre 30 August n. în Budapesta a avut loc un consiliu de miniștri. Consiliul acesta s'a ocupat mai cu seamă și cu preferență cu afacerea din Croația. Ce a hotărât consiliul de miniștri nu știm până acum. Destul că dl ministru president Tisza în dimineața următoare a și plecat la Viena. De sigur, că se raportează monarhului și se primească dela acesta confirmarea hotărârilor consiliului de miniștri. Croații, cari n'au vrut să se supună hotărârilor ministeriale din Viena, cu anevoie se vor supune și acestor mai din urmă, dacă vor stăruși și aceste ca cele dintâi, pe lângă supunere necondiționată. Lucrurile, dize „N. fr. Presse,” sunt astăzi mai încordate în Croația ca la începutul conferențelor ministeriale. Agitațiunile în contra Ungariei au crescut, pre cum se vede din viforul ce s'a răspândit peste țeara întreagă.

Foi vieneze, oficioase și neoficioase, prorocesc cabinetului unguresc lucruri de tot curioase, dacă nu va fi în stare să delătorească dificultățile ce se grămădesc atât în Ungaria cât și în Croația. „M. P.” din Viena dize, că „fiindcă Maghiarii au năzuit spre dualism și au știut să-l și realizeze, s'au eredit destul de tari a guvernă și a ține în ordine întreaga jumătate răsăriteană a monarhiei dela Budapesta. Acum a sosit momentul să dea probe despre tăria lor. Dorim sincer să fie în stare a proba tăria lor”. La alt loc: „Dualismul este odată lege și fără de o crasă serioasă nu se poate delătura. Maghiarii, în puterea dualismului, au primit asupra și sarcina a guvernă jumătatea răsăriteană a imperiului. Împlinesc dar problema aceasta bine și spre salutul imperiului, căci dacă nu vor fi în stare a face acestea, vor provoca schimbări serioase și decizătoare”. Este interesant că „N. fr. Presse” într'o telegramă dela 29 August n. din Budapesta spune, că în sferile politice din Budapesta se reduce renitența contelui Peiacevici de a duce în deplinire hotărârile conferențelor ministeriale din Viena, la unele inspirațiuni tot dela Viena.

Contele Kálnoky a plecat ieri la Salzburg, unde are să se întâlnească cu principele Bismarck, care călătorește la Gastein pentru cură. Asupra întâlnirii acesteia se scriu o mulțime de versiuni.

Petrecerea regelui României în Viena n'a încetat încă de a fi comentată. Comentarele oficioase din monarhia noastră și din România au aerul de a admite posibilitatea unei apropieri, eventual, între România și alianța austro-germană. Nu trebuie însă pierdut din vedere, că oficioasele sunt adeseori schimbăcioase în vederile lor.

În 29 August n. s'a deschis parlamentul german a cărui problemă se dize a fi în prima linie desbaterea unui tratat comercial între Germania și Spania.

că baronul este cel mai bun dintre muritori; vei vedea că el se va converti și noi vom fi nevoiți a-l canonisi!

În actul următor, care era foarte scurt și vesel baronul părea că și petrece bine. Don Sancho n'a apărut. Limba domnului Goethe nu se mai răstăcea, și glasul său era așa bine strămutat, încât nimenea nu presupunea prezența sa. În între-act el beu mai multe pahare de porto, pentru ași susține achiul, și deveni cam amețit în actul al treilea și cel din urmă, care avu încă mai mult succes ca cel premergător.

Paralel cu acțiunea burlescă, unde Stentarello desfăta publicul, Cristian făcuse o acțiune sentimentală cu alte persoane. În actul din urmă, Alonzo, copilul lacului, descoperi, că Rosita, fiica unor oameni cinstiți, cari îl crescuseră și adoptaseră, nu era sora sa și îi declară amorul său. Situațiunea aceasta bine cunoscută pe scenă a fost totdeauna delicată. Publicul nu iubese a vedea pe fratele trecând repede dela o amiciție sfântă la o pasiune, care, pe lângă toată schimbarea situațiunii, prinde un aer de incestie improvizată. Personajele tinerei fete și a lui Alonzo erau unicele pe cari Cristian nu le-ar fi esagerat în caricaturi. Din cest din urmă el făcuse un bărbat tinăr și bun, care trăia și cugeta ca el însuși. Caracterul acesta întreprindător și generos se făcu privitorilor simpatic, și femeile, uitând, că au o marionetă înaintea ochilor, fură în-

Dela Asociațiune.

Brașov, 18/30 August 1883.

De trei zile Brașovul este în febră. Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român și ține aici adunarea generală din anul acesta. Din toate părțile locuite de români vine lumea spre a asista la ședințele Asociațiunii. De trei zile trăim tot în serbări naționale, și încă trei zile vor trebui până să le încheiem.

Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român are un merit necontestabil, și acela este, că ea intrunesc în un an odată pre toți românii din Ungaria și Transilvania. Această împrejurare din sine și prin sine are destulă importanță. Chiar de n'ar avea Asociațiunea transilvană alta importanță, aceasta ar ajunge ca să urmărim cu atențiune pașii ei.

Încă din anul trecut ne făcăm fel de fel de idealuri despre serbările naționale din Brașov. Așteptările nu ne au înșelat. De când sântem aici am avut multe momente de plăcere și aceasta e mult, căci noi românii aici rar avem și de bucurie.

Însă se dau un scurt raport despre toate cele întâmplătoare.

Toată lumea știe cât sânt de frumoase zilele de vară petrecute la munți. Toată lumea românească știe cât sânt de dulci momentele petrecute în împrejurări, în cari inima nu mai are nici o dorință. Asemenea momente au petrecut frumoasa societate de români din 4 unghiuri, care a făcut Luni în ziua de Sântă-Mărie excursie la Sinaia. Și cum se nu se înalțe inima omului în Sinaia? Câte lucruri frumoase nu vede omul la Sinaia. Locuri pitoresci de-ți iau ochii. Voinici, la a căror privire îți revoci în memorie zilele de veselie ale românilor, zidiri mărețe, cari vreau să rivalizeze cu frumusețile naturii. Da, e frumoasă Sinaia. Și ce înalță inima mai mult, ce pune coroana acestor frumuseți este regina muselor, regina României.

Am plecat Luni cu trenul de dimineață. Cu cât mă apropiam de fruntarie, o neobiceiuită simțire mă cuprinsese, care tot creștea, până la trecerea fruntării unde inima ne mai puțin rezista, a dat loc ochilor, cari sânt cea mai fidelă icoană a ei. Nu știu câți vor fi fost în emoțiunea, în care fusei eu. Românul n'are obiceiul a-și spune durerea. Dorul ce-l tainic se desvoaltă în peptul lui, și el plânge în inima sa. Câte lacrimi tainice se vor fi versat Luni, lacrimi tainice, pentru cari numai buna natură ne poate cere seamă.

În Sinaia arta omenească a început a imita natura. Pitorescilor locuri corespund mărețele edificii împodobite cu pompă regală. Vădutam locașurile lui Dumnezeu și locașurile oamenilor. Mărețe sânt locașurile oamenilor și modeste sânt a le lui Dumnezeu. Am călcat pe pământul regatului românesc, vădutam obiceiurile de acolo, hora jucată la zimbetel reginei României.

Luni seara societatea s'a reîntors la Brașov. Marți s'au făcut unele excursii în giurul Brașovului și Mercuri era ziua destinată pentru începerea ședințelor.

Românul toate le începe în numele lui Dumnezeu. Așa s'a făcut și acum. Dimineața s'a celebrat sânta liturgia la biserica Sântului Nicolae de aici. Ca preoți a funcționat P. Protopr. Ioan Petric, P. Bartolomeiu Baiulescu și P. Vasile Voina.

cântate de glasul blând, care le vorbea de amor, cu o suavitate castă și cu un accent de francheță foarte deosebit de frazele maniere a idilelor franceze de pe timpul acela.

Cristian cetise mult pe Marivaux, acest talent cu două fețe așa minuțios la spirit, însă așa simplu la inimă și emoționător la pasiuni. El simțise ființa cea adevărată, ființa cea mare a acestui geniu încântător, și el escela în adevăr când vorbea de amor. Scena părea scurtă; mai multe glasuri se ridicară și strigau! „Da capo! da capo!” și Cristian cedând dorinței publicului, luă earăși pe Alonzo, care eșise deja din degetele sale, și îl făcu să reintre pe scenă într'un mod ingenios și natural. „Mai rechemat?” dize el către tinera amantă, și vorba aceasta așa simplă avea un accent așa sfios, așa amoroș și așa naiv, încât Margareta își ținu evantaliul înaintea feței pentru a ascunde o roșăță arzândă.

În inima acestei tinere fete se petrecea un fenomen ciudat. Ea singură recunosc în glasul lui Alonzo glasul lui Cristian Goethe. Poate că, pentru că ea singură vorbise atât cu el ca să și-l amintească bine. Și totuși, Cristian Waldo a dat înădins glasului tinerei sale personajului un timbru mai clar, decât era glasul său natural; dar erau unele flecsiuni și unele vibrațiuni, cari, la tot momentul, făcură pe Margareta să tresară. La scena de amor ea nu mai era în indoială, și totuși

La 11 oare domnul vice-president Iacob Bologa a deschis ședința în sala cea mare a gimnasiunii române gr. or. Sala era plină de oameni, galeria de doamne. Public mai numărös rar a vădit Asociațiunea noastră. E de prisos să amintesc, că tot al treilea era din România.

La masa verde (?) erau corespondenții diarelor: „Familia”, „Națiunea”, „Romanul”, „Telegraful”, „România Liberă”, „Timpul”, „Luminatorul”, „Observatorul”, „Amicul familiei”, „Gazeta Transilvaniei” *).

După deschiderea ședinței și vorbirea prezidială. P. Prot. Ioan Petric a bineventat pre oaspeți în numele Brașovenilor.

Cum a fost ședința primă știe toată lumea. Ea a fost ca toate ședințele prime. S'a cetit lista membrilor Asociațiunii, s'a ales o comisiune pentru înscrierea de membrii noi, s'a prezentat raportul comitetului despre activitatea sa în decursul anului trecut, s'a prezentat proiectul de budget pentru anul următoriu, s'au ales 2 comisiuni de câte 5 pentru censurarea raportului și a proiectului, și cu acestea s'a închis prima ședință.

Mai anticipez încă una. Au sosit mai multe telegrame de felicitare, între cari amintim pre cea a Escelenței Sale P. Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul, a românilor din Deva, Deej, a societăților „Unirea” și „Carpați” din Bucuresci și a Reuniunii învățătorilor români din districtul Reghinului.

Pentru anul viitoriu Asociațiunea este invitată la Orăștia.

De seară avem concert, Măne seară reprezentățiune teatrală, Poimăne bal. Despre toate raport special.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman”

Din Bucovina 12/24 August. Când s'a introdus legea pentru scoalele populare din 14 Mai 1869, s'a înființat în Cernăuți un pedagogiu de stat. Până atunci era în activitate pedagogiul, ce sta sub conducerea Consistoriului gr. or. din Cernăuți ca toate scoalele, câte apucase a se înființa până atunci în parochie gr. or.

Pedagogiul acela a fost cercetat numai de gr. or., pe când pedagogiul de față e cercetat de toate națiunile și de toate confesiunile, câte există aici în țeară.

Dară ce să veți? ca la toate scoalele mijlocii din țeară, românii și la institutul acesta sânt în minoritate și nu e numai atâta scăderea.

Această minoritate, de cum apucă a trece în viața practică, dispare, neînțelegându-și activitatea ei.

Ea drept că se ține de formele legii, dară nu tinde a introduce în scoală și spiritul legii. De aici urmează, că câte scoale întră pe mâna ei, rămân purea fără școlari.

Dăm vina lăncezelei acesteia și profesorilor români, cari sânt aplicați la institutul acela. Ei nu știu, nici nu-și bat capul a-i însufleți pe candidați pentru chemarea lor, de a fi adevărați și zeloși luminatori ai poporului; ei nu le lărgesc orizontul vederii și al înțelegerii, că aici în țeară românii sânt cei împinși și meniți a fi călcați, ci să mărginesc și să mulțămesc așa propune studiile sec. Ei să fe-

*) „Telegraful Roman” nu?

Cristian Goethe nui-a și o singură vorbă de amor. Ea ținu reflecșiunile aceste pentru sine, și precând Olga, rece și batjocuritoare cum era, o atinse cu cotul, întrebându-o dacă plânge, nevinovata copilă răspunse cu o mare ipocrisie, că ea este întronată și nu-și poate opri tusa.

Încât pentru Olga, ea se prefăcu de tot altfel: ea afectă la sfârșitul piesei, un mare dispreț pentru acest mic personaj de amoroși fricoși, și totuși inima îi bătea violent; căci la unele rusoaie, rețeaua calculului nu eschide focul pasiunilor. Olga se aruncase cu rezoluțiune în lăcomia avidă; ea nu simțea mai puțin fără voia ei, o groază secretă pentru baron, de când se logodise cu el. Precând i se adresă el, după reprezentanție cu vorba, glasul său aspru și privirea sa ghețoasă îi cașună fiori, și ea își amintea, ca și fără voie, glasul blând și vorbele vioaie ale lui Cristian Waldo. Baronul din parte-și părea foarte bine dispus. Personajul fatal a lui don Sancho, care avea să se repara la sfârșitul piesei, fu din norocire suprimat de dl Goethe. Modificațiunea aceasta fu stabilită între actul întâi și al doilea în acord cu Cristian. Ei se hotărâră a face din Rosita, fiica acestui personaj, mort în între-act. Se făcu descoperirea că ea era moștenitoarea unei averi mari lăsate de el, și pentru a împăca jăfuiră, a cărei victimă era Alonzo, ea s'a măritat în sfârșit după el. Aventuri, *quiproquouri*, incidente romantice și persoane comice, Stentarello mai cu

resc chiar de atingere cu candidații, nici nu le dau sfaturi priincioase pentru viitoriu; de aceea nici nu există într-o inimă încrederea, legătura, ce dă viață și căldură, ci mai vârtos trece sloiul pe lângă sloiul. E în adevăr supremul timp, că nepăsarea și răceala aceasta sau, dacă vrei, prudența aceasta se încetează!

Mai funcționează la institutul acela și un catechet gr. or., de care ȋdic, că i român, dară pe semne, cam nelimpedit, pentru că nime nu-l vede în societăți românești. Atâta scim, că acasă, în familia sa vorbește nemțesce; în școală vorbește și propune românește, dară într-o limbă, încât îndată se vede, ca vorbitorul nu o simte și nu-i precepe legile. Oarele și le ține regulat, nu ca mai toți catecheții din școlile mijlocie, cari absentează câte jumătate și 3 părare de oare s'au absentează și de tot, dară cât de propunere, ține nărvul catecheților dela școlile mijlocie, că nu propune liber, ci cetește din carte; totuși nu se scoabă până la atâta comoditate, ca să nu cetească singur din carte, ci se pune pre un student să cetească și el să casce gura, cum fac unii catecheți dela școlile mijlocie. Din astfel de procedură rezultă, că studenții de nici un obiect n'au părere mai inferioară ca de religione și nici un obiect nu-l tratează cu mai multă nepăsare ca religionea. Eară catecheții ar trebui să nu uite, că profesorul, care nu-și respectează obiectul, rămâne însuși nerespectat nu numai de studenți, ci și de public.

La sfârșit să nu ni se ia în nume de rău, dacă dorim, ca consistoriul să fie cu mai mare băgare de seamă, cui încrede catechesea pe la școlile mijlocie și cum își împlinesc catecheții datoriele lor. —

La cestiunea reviziunii cărților bisericești rituale. *)

Sub acest titlu publică „Foaia bisericească” organul Metropoliei din Blaj un fel de vot separat în privința reviziunii și editării cărților bisericești, puse în lucrare de sântul sinod al bisericii ortodoxe din România.

Noi comunicăm acest vot al ierarhiei bisericii române gr. cat., sperând că se vor desamăgi și acei puțini români, cari cred încă că biserica Românilor uniți cu Roma, în privința cultului și ritului păzește aceleși obiceiuri cu biserica ortodoxă română. „Telegraful Român” și „Biserica și Școala” au spus de altmintrelea mai dinainte, că episcopatul gr. catolic nu va participa la reviziunea cărților bisericești cu episcopatul ortodox, căci: Aceasta ar fi contra scopului de a fi așa numitul greco-catolicism numai o stare de tranziție către papism”. Foaia din Blaj acum confirmă pe deplin cele susținute de noi, ba face încă și nouă revelații, d. e. că Episcopii români greco-catolici au specială instrucțiune dela Roma în privința reviziunii cărților bisericești ca ele se fie oglinda fidelă a credinței catolice. Dar se ascultăm ce ȋdice organul oficial al Metropoliei unite din Blaj:

„De un timp încoace foile românești se ocupă tare mult cu cestiunea reviziunii și retipăririi cărților bisericești rituale. Între multele lucruri, ce s'au scris cu privire la cestiunea aceasta, mai însemnată pentru noi este împregiurarea, că unele foi numite ortodoxe și-au exprimat dorința, că episcopatul român ortodox în vederea cărților rituale se consulteze și episcopatul nostru gr. cat. fiindcă cărțile acelea se folosesc și în biserica noastră. Nu ne este cunoscut, că dorința aceasta se fi aflat resunet și la episcopatul ortodox din România. Dar după ce am vădit, ce alarmă a

*) În legătură cu articolul din Nr. trecut „Sărbătorile la Brașov”, reproducem articolul acesta din „Biserica și Școala”. Red.

seamă, cu naivitatea egoismului său și cu lașitatea sa, susținură firul fragil a acestei piese ușurele, care avu în general un succes entusiast, cu toate că dl Stangstadius care nu asculta nimic și critica tot, neputând suferi că lumea se aibă interes la un op frivol, unde nu era vorbă de știință.

Într-aceea dl Goefle se aruncase într'un fotoliu din salon, unde se închisese cu Cristian și, precând acesta, pururea activ și îngrigitor rânduia și împătura toate piesele și uneltele teatrului său, închise tot personalul într'o cutie, făcu din edificiul teatrului un singur pachet cam greu, dar ușor de purtat, avocatul stergându-și fruntea și bând din distracție vinul de Spania, se abandonă bine-aflării aceleia particulare, care-i plăcea când depunea surtul și căciula pentru a intra, cum ȋdicea el, în sinul vieții sale private.

Acest caracter amabil de bărbat avuse puține amăgiri în viața sa publică și puține contradicții în interiorul său. Ceea ce îi lipsea, de când se bucura de ordinea și siguranța vârstei mature, erau lucrurile neașteptate, de care pretindea, sau de cari credea poate, că le uredese, dar a căror trebuință o simțea în urma unei imaginații vii și unei mari flexibilități de talent. El se simțea în momentul acesta foarte vesel, fără a sci bine cauza, și el regretă că s'a sfârșit piesa, căci, deși ostenit și scaldat în sudori, el avea încă de ce acte noue în cap. (Va urma.)

făcut episcopatul ortodox din România, pentru că cu scirea și învoirea guvernului, în care pot se aibă toată încrederea, s'a înființat una miseră Metropolie catolică în București, nici numai putem crede că o atare dorință va fi îmbrățișată de episcopatul ortodox, deși nouă de altmintrele nu ne pare de loc rău, fiind că biserica noastră și fără de aceea din considerațiuni foarte grave nu ar pute lua parte la atari consultări. Că mai întâi abstragând dela alte considerațiuni mai momentose dogmatice, noi sântem o micoritate mică față cu biserica română numită ortodoxă, și așa vocea noastră nu ar cumpăni nimica în atari consultări, și în urmă ni s'ar impune nescie cărți rituale, la a căror revedere noi numai cu numele am conlucrat.

„Afară de aceea cărțile noastre cele mai multe sânt deja revădute și edate cu litere latine. În cărțile aceste revădute și edate de noi s'a format deja o limbă curată românească și o mulțime de termeni buni și frumoși, cari sânt deja împământeniți în biserica noastră. Biserica numită ortodoxă are însă se facă de abia acum începutul. Astfel noi, cari am parcurs deja o cale lungă în cestiunea aceasta, nu putem să ne întorcem îndrept și se mai percurgem încă odată dela început calea aceea la olaltă acum cu biserica ortodoxă, care poate că va lua altă direcțiune

„Însă pe lângă motivele aceste de oportunitate mai sânt și alte motive mult mai momentose dogmatice, pentru cari noi nu am pute face cauză comună cu biserica numită ortodoxă în vederea și edarea cărților bisericești. Este cunoscut, cumcă cărțile conțin credința bisericii. Din care cauză și trebuie să fim cu mare luare aminte la vederea lor. Și noi și avem instrucțiunea noastră dela Roma, după care avem să ne îngrigim de vederea cărților bisericești, ca ele se fie o oglindă fidelă a credinței. De instrucțiunea aceasta noi nu voim să ne abatem cu nici un preț, ori ce va fi.

„Cestiunea cea mai grea însă la o revedere și edare comună a cărților rituale se nasce din pozițiunea cu totul diversă a bisericii noastre de biserica numită ortodoxă. Biserica noastră unită este o parte a unei biserici estinse prete tot pământul, a bisericii catolice, care veghiază cu atențiunea cea mai mare asupra unității în credință. Noi dela unitatea aceasta în credință nu voim să ne snbducem cu nici un preț, ma am fi gata a suferi ori ce, decât ca se ne abatem barem și numai o cirtă dela credința aceasta. De aci de sine urmează, că la vederea cărților noastre rituale, maxima noastră trebuie să fie credința aceasta a bisericii universale, și prin urmare noi avem să ținim în acolo, ca credința aceasta să se oglindeze în toate cărțile noastre.

„În urmă vederea cărților rituale este un lucru sacru. Axioma noastră sună: *Sacra sacre sunt tractanda*. Prin urmare noi avem să le vedem după credința noastră și nu putem face de loc cauză comună cu nimeni care lapdă credința aceasta”. etc.

Aceste declarațiuni umflate de aroganță și un orgoliu propriu peste măsură, cuprind de odată și un vedit dispreț către biserica ortodoxă română și direcțiunea de cultură națională, ce urmărește.

Biserica românilor uniți nu poate face cauză comună cu biserica românilor ortodoxă, după foaia din Blaj, pentru că ei deja au parcurs calea, pe care biserica română ortodoxă abia acum începe a o călca; ei au revădit și edat deja cele mai multe cărți bisericești cu litere latine și și-au format o limbă proprie bisericească. Noi aceste le scim foarte bine, dar tare bănuim că limba din cărțile bisericești publicate în Blaj cu litere latine este limba poporului român unit. Apoi dacă în privința cuprinsului lor cărțile bisericești trebuie să fie oglinda fidelă a credinței, să ne permită onorabili teologi dela Blaj, dacă de altă parte vom pretinde și noi că, în respectul limbei, ele trebuie să fie oglinda fidelă a limbei poporului, nu a filologilor și gramatiștilor.

Dar confracții dela Blaj ne mai spun, că din motive dogmatice ei nu pot face cauză comună cu biserica ortodoxă în privința cărților bisericești, fiindcă după părerea Dlor, participând cu ortodocsii la reviziunea cărților și primind oareși cum edițiunea făcută de biserica română ortodoxă prin aceasta ar rupe unitatea de credință cu Roma, un lucru, care dacă s'ar adevări, ar desavua tot trecutul bisericii rom. gr-cat., care până cu 20—30 ani în urmă nu avea alte cărți bisericești rituale, decât cele usitate în biserica română ortodoxă.

Ne plăce a crede însă că opiniunile emise de diarul din Blaj sânt opiniuni individuale. care, abstracție făcând de teologii casuistici, nu vor fi împărțite nici pe departe de inteligența laică a bisericii române gr. catolice.

„Papismul”,

și starea actuală a bisericii ortodoxe în regatul României.

(Urmare).

Așa dar bazele dogmatice și istorice a le bisericii orientale au acel caracter distinctiv de biserica Romei, că națiunile ortodoxe au biserici naționale, lipite cu totul de națiunile respective în ser-

viciul cărora este pus zelul și știința păstorilor bisericesci de sus până jos, de aceea națiunile trăesc pe lângă bisericile lor, chiar fiind acele națiuni domnite de altele mai puternice și mai mari.

Acest mare avantaj național lipsește bisericii catolice apusene; ea nu este biserica vre-unei națiuni; ea este o biserică cosmopolită; ea voesece a domina toate națiunile. De prosperează ori retrogradează politicesce o națiune, ea este indiferentă, numai catolicismul ei să fie asigurat. Dacă națiunea cuceritoare este catolică, biserica Romei se bucură, când o națiune sau popor mic se sacrifică politicesce, sub alt sceptru catolic. Dacă națiunea cuceritoare este de altă religione sau biserică, atunci, biserica Romei, ne având șanse de a deveni domnitoare în tot statul cuceritoriu, va tot îndemna la opozițiune și rebeliune pe națiunea cucerită, până ce o va perde de istov, dacă altmintrele nu va reuși a face concordate favorabile ei cu puterea cuceritoare. Aceasta o vedem în Polonia. Pe polonii supuși Austriei catolice: Roma catolică îi ține în supunere. Pre cei din Prusia protestantă și din Rusia ortodoxă deapaurarea îi împinge în opozițiune și rebeliune. Aceasta se vede și în Irlanda. Roma papală nu numai nu este favorabilă naționalităților, ba este chiar dușmană, și le sacrifică ori când cer aceasta interesele ei. Italia, unde este capitala bisericii catolice, a fost seculi împărțită în o mulțime de staturi mici, și date spre guvernare la membrii din diferite familii domnitoare din Europa, anume: austriace, franceze, spaniole. Abia în ȋilele noastre, după lupte și revoluțiuni seculare s'a putut face unirea politică și națională a Italiei, pe care papa cu desperare o combate cu toate mijloacele posibile și se declară prizoner și închis în mijlocul națiunii sale. În Galiția contribuie la polonizarea rutenilor, în Ungaria la maghiarizarea românilor și a slavilor. În Franca până în ȋilele noastre se păstrase oare-care umbră de biserică națională, sub epitetul de „Galică”. Iesuiții lui Piu IX-lea au sters și urmele acelei existențe de biserică națională în catolicism și a contopit-o în absolutismul universității sale catolice. Revoluțiunile naționale franceze toate au fost resbunări asupra absolutismului papist. De aici ura francezilor asupra bisericii, lupta învțăților spre a se emancipa de biserica papală, luptă carea a mers până la desființarea monăstirilor și instituțiunilor iesuitice de educație; ba chiar până la scoaterea învățământului religios și a icoanelor de prin școlile publice. Aceste păcate ale papismului au făcut în lumea cultă urite religione și biserica. Aceste triste impresiuni le-a adus cu sine tinărul nostru din Franca în România, și persecută și aici biserica națională, carea nu are nici unul din păcatele bisericii papale. În Germania după proclamarea infalibilității papale, cei mai însemnați teologi și un mare număr de cetățeni culți de confesiunea catolică-română s'au decis a se desbina de Roma și a-și forma o biserică națională după modelul celor ortodoxe din orient. Numărul aderenților la început era la 50,000. Ea însă a întimpinat din partea propagandei romane cele mai mari pedice și tot felul de șicane, ce se pot închipui, numai ca se zădărnicească întreprinderea: neconținute procese, ba de presă, ba de ingerență în parochii, ba de răpire de biserici, ba pentru turburări și scandale la înmormentări; încât această mică biserică națională are puține șanse de existență mai ales după ce guvernul german a fost silit să se împace cu papa.

Cumcă Roma nu este pentru bisericile naționale, nici le admite mai avem dovești chiar în țeară la noi. Țeranii papisti săteni din România, dacă îi întrebă de ce naționalitate sânt, ei răspund, că sânt catolici; preoții lor sânt aleși din neamuri străine: poloni, italieni, unguri, nemți, prin urmare nu este a se aștepta dela ei sentimente naționale române. Parochienii lor sânt ȋnuți aparte de tot amestecul cu ceilalți locuitori români, chiar consăteni nu numai prin biserici și cult, ci chiar prin costum prin petreceri aparte; nu joacă la un loc. Femeile și fetele papiste se isolează prin costumurile lor, unele chiar bizare de fetele și femeile ortodoxe. Nu este permisă amestecarea cu ortodocsii prin căsătorie. Parochul este stăpân absolut asupra voinței lor și ei nu fac nimica fără învoirea lui; chiar petrecerile lor în ȋile de sărbători le fac la casa preotului și sub ochii lui. Școlile românești nu se pot înființa prin aceste comune, căci se teme popa de idei necatolice. Cu modul acesta sentimentele naționale nu vor străbate nici-o-dată în comunele catolice; locuitorii de acolo deapaurarea vor fi nisce automați, exploatați pentru cauze streine de țeară, și împovărați cu plăți esorbitante pentru serviciile religioase, și cu alte asupriri și nedreptăți. Din toate aceste se vede că sistemul bisericii catolice-romane nu este favorabil bisericilor naționale! ele nu intră în programul ei, ba nici le poate suferi. Dar națiunii române îi trebuie o biserică națională, pen-

tru noi și în hotarele noastre, precum ne-am deprins a avea, și precum o avem de secole nepomenite. De aceea trebuie să o apărăm ca pe un zid puternic contra năvălirilor papale, ce amenință existența noastră națională, independența și libertatea conștiinței noastre religioase. Ne prestă însă înainte o luptă mare, luptă, nu în protiva trupului și a sângelui, precum dice St. Apostol, ci împotriva multor duhuri rele de sub ceriu. Biserica noastră este amenințată de multe duhuri rele pentru ea. Astfel sânt: Ateismul, materialismul, socialismul, care aduc după sine necredința, imoralitatea de tot felul, și apoi papismul, care caută deșerturi, spre a le împlea el.

(Va urma.)

Varietăți.

* „Times“ publică o telegramă, prin care anunță că în sferile diplomatice se așteaptă urmarea încredințării archiducesei Maria Valeria cu principele de coroană din Portugalia, Don Carlos.

* Comisiunea pentru reambularea fruntariilor ungaro-române sosese mâne aici. După o petrecere scurtă, comisiunea va merge la Turnu-roșu de unde va continua reambularea spre Banat.

* Dl general Pencovici și dl inginer Sutz o, ambii membrii ai comisiunii din partea României, sânt deja în Sibiu.

* (Cas de moarte.) Aflăm cu durere, că Dr. Ioan Arsenie, medic al municipiului Brăila, în România, a răposat în zilele aceste.

* (Reuniunea învățătorilor români gr. or. din districtul Făgărașului) va arangea în 25 August (6 Septembrie) a. c. în hotelul „zur Tanne“ o producțiune literară împreună cu danț începutul, seara la 7 oare precis. Prețul intrării: de familie, 1 fl. 20 cr., — de persoană 60 cr. v. a. Venitul în favorul fondului reuniunii. NB. Oferte marimonioase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale publică.

Eată și

Programa:

1. *Cuvânt de deschidere*, rostit de președintele.
2. *Audiți acolo*, resunet; executat de corul învățătorilor.
3. *Apoi nus civilizat*, poezie de G. Teut; declamată de inv. N. Aron.
4. *Adio București*, romanță de T. Georgescu; duet executat de inv. N. Aron și G. Taftian acomp. de violină.
5. *Reflexiuni fugitive referitoare la promovarea stării materiale a țăranului român*, disertațiune de inv. D. Gabor.
6. *După tine retăcind*, romanță de Gr. Tănăsescu; cântată solo de inv. N. Aron acomp. de violină.
7. *Moda de acum*, poezii de Ios. Vulcan, declam. de G. Bărsan.
8. *Fii ai României*, poezie de V. Alecsandri; executată de corul învățătorilor.
9. *Cuvânt de închidere*, rostit de v-președintele.

* (Manevre.) Miercuri dimineața a plecat de aici din Sibiu partea cea mai mare din garnizoană la manevrele mari ce vor avea loc între Sighișoara și Mureș-Oșorhei. Eri la 11 oare înainte de amiazi au plecat rezerviștii cu trenul până la Elisabetopol, de unde pedestru vor merge la corpurile respective.

* Direcțiunea domeniilor de stat din Cluj publică arândarba băilor (scaldelor) de sare dela Ocna Sibiului pe 20 ani înainte. Arândătorii iau obligământul de investițiuni până la suma de 20,000 florini. Arândarea se va face la 21 Septembrie n. la oficiul cameral al salinelor din Ocna Sibiului. Prețul cu care se va începe licitarea arândării este 1619 fl 78 cr. Se pot face și oferte pe lângă vadiul de 10 procente. Condițiunile se pot vedea mai îndetaliu la oficiul cameral mai sus numit. Neafându-se licitanți cu obligământ de investițiune, arândarea se va face numai pe 6 ani.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 30 August n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.50	119.65
Renta de aur ung. de 4%	87.30	87.80
Renta ung. de hârtie	86.50	86.50
Galbin	5.64	5.65
Napoleon	9.49 ¹ / ₂	9.49
100 marce nemțesci	58.45	58.40
London (pe polița de trei luni)	119.85	119.80

Nr. 278.

[394] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor de învățători la scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos numite se escrie concurs cu termin până la 10 Septembrie st. v. a. c.

1. Deva, cu salar anual de 350 fl. cuartir și lemne de încălzit, cum și unele accidentii stolare.

2. Chergeș cu salar anual 100 fl. în bani, 16 măsurii mari în naturale, parte grâu, parte cucurus, cuartir și 3 stângini de lemne cubici, din cari se va încălzi și scoala.

3. Panc-Selisce, salar anual în bani 100 fl., în naturale 52 măsurii, jumătate grâu, jumătate cucurus, cuartir și 10 stângini de lemne din cari se va încălzi și scoala.

4. Fintoag, salar anual în bani 72 fl., în vuptuale 64 măsurii parte grâu parte cucurus, cuartir în edificiul scoalei și 8 stângini de lemne din cari se va încălzi și scoala.

Cererile de concurs instruite în sensul legilor și regulamentelor în vigoare, se vor așterne subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Deva la 15 August, 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Devei și Dobrei.

Ioan Papiu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 308. 1883.

[493] 1—3

Prolongire de concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele conf. gr. or. din mai jos semnele comune țitoare de ppresbiteratului Mercurii se proungese concursul publicat în „Teleg. Rom.“ Nr. 80 82, până la 10 Septembrie an. curent.

1. Gârbova cu salariul anual de 200 fl. cuartir în edificiul scoalei. 4 □ lemne de foc din cari e a se încălzi și scoala, și grădina de legumi.

2. Ludoș, salar 200 fl. relut de cuartir și lemne de foc.

3. Spring, salar 200 fl. cuartir natural în edificiul scoalei și lemne de foc.

4. Armeni, salar 150 fl. și cuartir în edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi își vor adresa cererile concursuale, instruite coform legilor în vigoare oficiului protopresbiteral al tractului Mercurea în Mercurea până la terminul indicat, și în cât ar fi posibil a se presenta și în persoană înaintea dlui adm. prot. Ioan Droc

Dela oficiul ppresbiteral al Tractului Mercurea la 17 August 1883.

Nr. 226

[495] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la scoala poporală gr. or. din Cheia protopresbiteratului Branului, se escrie concurs cu termin până la 20 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt: un salar anual de 100 fl. v. a. cuartir liber și lemnele trebuincioase de foc.

Concurenții seși adreseze suplicele lor instruite în sensul statului organic și al regulamentului congresual din 1878 la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Brașov până la terminul de mai sus.

Brașov, 12 August, 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Branului.

Iosif Barac m. p.,
ca adstr. ppresbt. al Branului.

Nr. 225.

[489] 2—3

CONCURS.

La scoala confesională română gr. or. din Rășnov protopresbiteratului Branului cu începerea anului scolar 1883/4 se înființează și clasa a IV-a. Pentru ocuparea unui post de învățătoriu la această scoală se escrie prin aceasta concurs cu termin până la 8 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt 300 fl. v. a. solvinți în 4 rate, cu prospect de a se ameliora în viitoriu salariul.

Doritorii de a ocupa acest post trebuie să aibă calificațiunea recerută pentru învățători dela scoalele capitale, să cunoască și limba germană și să se fie vërșați în cântările bisericesti.

Petițiunile instruite în sensul legilor din vigoare sânt a se așterne până la terminul sus indicat reverendisimului domn protopresbiter Iosif Barac ca adstr. ppresbiter al tractului Bran în Brașov.

Din ședința comitetului parochial gr. or: ținută în Rășnov la 6 August 1883.

În conțelegere cu oficiul ppresbiteral al Branului.

Comitetul parochial.

Dimitrie Nan m. p.,
paroch și președinte.

Nr. 250.

[490] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor învățătoresci la scoalele confesionale din comunele protopresbiteratului Sebeșului mai jos înșirate se escrie concurs

cu termin până la 20 Septembrie 1883 st. v.

1. Vingard, cu salar 200 fl. v. a. cortel și un stângin de lemne

2. Daia, cu leafă anuală de 200 fl. v. a. cortel, un stângin de lemne și folosirea grădinei scoalei.

3. Laz, cu salar 120 fl. v. a. cortel și 2 stângini lemne.

4. Cioara, cu salar 100 fl. cortel și lemne de foc.

5. Petrifălău cu leafă anuală de 62 fl. v. a. cortel și lemne.

Doritorii de a ocupa vre una din supranumitele stațiuni au a-și substerne cererile inzestrate cu toate documentele prescise de legile în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul indicat.

Sebeș în 10 August, 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. res.

Ioan Tipeu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 307

[486] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci, la scoalele conf. din comunele aici numite — în protopresbiteratul Hațegului, se deschide concurs cu termin până la 15 Septembrie st. v. și anumit:

I. În Nucșoara cu filia Mălăești, cu salar 250 fl. cuartir și lemne de foc.

II. Telinc, cu salar 160 fl. cuartir și lemne.

III. Ghelariu, cu salar 200 fl., cuartir și lemne.

IV. Grid, cu salar 170 fl., cuartir și lemne.

V. Cincișiu cu filia Cerna, salar 145 fl., cuartir și lemne.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite conform presciselor legii, la subscrisul, până la terminul sus însemnat.

Hațeg 11 August, 1883.

În conțelegere cu comitetele parochiale.

Ioan Raț m. p.,
protopresbiter.

Nr. 70.

[484] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea următoarelor posturi învățătoresci la scoala populară elementară gr. or. din Sighișoara, se escrie concurs cu termin până la 30 August a. c. st. v.

În clasa I. cu salar de 300 fl. v. a. cuartir și lemne pentru persoana învățătorului.

În clasa II. cu salar anual de 300 fl. și trei stângini de lemne, cari

salarii se solvesc în rate lunare decursive.

Învățătorii sânt obligați a prelege în scoala de toate zilele, și în scoala de repetițiune oarele prescise de „Normativul“, a ținea strană în toate duminecile și sărbătorile de preste an și a conduce cântările liturgice cu tinerimea scolară.

Concurenții au seși aștearnă petițiunile, dimpreună cu documentele de calificațiune prescise de legile în vigoare, până la terminul indicat, oficiului protopresbiteral subscris.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoara.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Sighișoara, 20 Iulie 1883.

Demetriu Moldovan m. p.,
adstr. ppresbt.

Nr 240

485 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos enunțate din protopresbiteratul Abrudului se escrie concurs până la 10 Septembrie a. c.

1. Valea Dosului cu salar 200 fl. cuartir și lemne.

2. Trâmpoele cu salar 200 fl. cuartir și lemne.

3. Galațiu, cu salar 200 fl. cuartir și lemne.

4. Feneșiu, cu salar 240 fl. cuartir și lemne.

5. Presaca, cu salar 150 fl. cuartir și lemne.

6. Ponorel cu salar 200 fl. cuartir și lemne necesari și

7. Lăzesci cu salar 100 fl. cuartir și lemne necesari.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au de a-și substerne petițiunile instruite conform legilor din vigoare, la subscrisul, până la terminul mai sus indicat.

Abrud în 4 August 1883.

Comitetele parochiale concernente în conțelegere cu

Ioan Gall m. p.,
protopresbiter.

Anunțiu.

Subsemnatul am întocmit cuartirul meu fător în Brașov strada Ciocrae Nr. a 1467 pentru a pute încuarta elevii de ai scoalei gimnaziale, reale, comerciale și normale ort. res. de aici pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Brașov 14 August 1883.

Ioan Aron,
învățător.

[487] 2—3